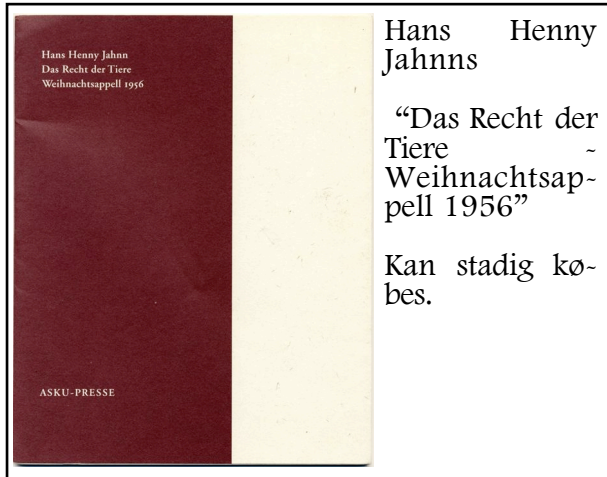

En pioner for dyrevelfærd

Hans Henny Jahnn var en kontroversiel tysk forfatter der i asyl drev en gård på Bornholm. Hans tanker om dyrevelfærd og økologi var langt forud for hans egen tid.

Tommi Herde, Bornholm har her oversat en lille bid af Hans Henny Jahnn's skiverier:

Hans Henny Jahnn's

“Das Recht der Tiere - Weihnachtsappell 1956”

Kan stadig købes.

I 1956 skrev Hans Henny Jahnn “Das Recht der Tiere - Weihnachtsappell 1956”

“Dyrenes Rettigheder - juleappell 1956”

Denne juleappell slutter han med følgende ord:

“Hvis altså vores tid ikke bringer modenhed til ægte moral, så vil det vise sig, at den har bragt modenhed til undergangen.

Fordi nukleare våben i vores hånd er faren i sig selv.

Vi har ikke bygget os en etisk konstruktion, som ville indskrænke vores ekspansionisme eller bare skræmme os lidt.

Vores gøremål er uansvarlige.

Vores forhold til dyreverdenen er så godt som afbrudt.

Bare 100 år tilbage og før den tid opfattede den hvide race som almindelig den sort-hudede i Afrika som en slags dyreart og handlede derefter.

Til sin egen overraskelse skrev Sir Henry Stanley fra Zanzibar, at de indfødte var mennekser som dig og mig og havde en sjæl. Byrden af den mishandlede verdensdel falder nu tilbage på os.

Dyreverdenen, selv om vi tilføjer dem det grueligste, er en del af denne lov, som angår også Afrikas beboere og os, og derfor en magt, som kan fortrænge og velsigne os med magiske kræfter.

Jeg gentager:

Jeg er så gal at påstå, at dyrene har rettig-

heder ved siden af os. Rettigheder på eksistens og udfoldelse og dermed krav på land og hav.

I al fremtid må der også findes andet end marker og fiskegrunde.

Stadigvæk kan vi drømme, at vi går side om side men en panter eller tiger igennem en ubegrænset skov.

Hetsen på hvis ryg vi sidder, kan være vores bedste ven.

Vi skal ikke glemme, at den, det vitale modsatte, drift af medlidenhed, af forbarmelse, af godhed og hjælpsomhed indtil nu aldrig er løbet tør.

Og at dyrene har krav til os.”

Hans Henny Jahnn

1894 Født i Stellingen ved Hamburg

1915- 18 Emigrerer til Norge for at undgå deltagelse i 1. Verdenskrig. Studerer orgelbyggeri og arkitektur.

1920 Får Kleist-Prisen for sit drama "Pastor Ephraim Magnus".

1934 Flygter fra nazisterne til Bornholm hvor han til 1945 driver gården "Bondegaard nær Rutsker. Skriver "Bornholmske dagbøger" om økologiske metoder, behandling af husdyr, respekt for naturen mm.

1945 Flytter tilbage til Hamburg, men besøger Bornholm hver sommer i 3. mdr. og bor på husmandsstedet "Granly", som han byggede i 30erne ved siden af "Bondegaard"

1956 Modtager Lessingprisen

1956 Udgiver Juleappellen om Dyrenes Rettigheder.

1957 Udgiver "Tesser imod nuklear oprustning"

1959 Jahnn dør i Hamburg 29 November.

Mere om Hans Henny Jahnn

På Nettet kan du finde en artikel om Jahnn's tid på Bornholm:

“Bornholm in the Work of Hans Henny Jahnn” - på denne adresse:

www.balticwriters.org/landscape/reichstein.htm